

Aragonia & Catalonia.

Regio.

Vnde dicta.

Situs.

Soli qualitas.

Nomen
SanctiImperium maio-
rum.

Urbes.

Aragonia vel ab *Autrigonibus*, Hispaniæ populis teste Laurentio Valla; vel a *Tarracone* antiqua civitate ut Antonio Nebriffensi & Vascō placet, nomen accepit. Alii ab *Aragone* fluvio qui illic ortus Ibes influere perhibetur. Nonnulli ab Herculis *Ara Agonalibusque* Ludis derivant: quod si verum, mirum tam altum obstinatumque apud Veteres scriptores de *Aragonia* esse silentium. Huic Regno adhaerent ad Caurum Navarra; ad Vulturum Catalonia; qua Africo exposita, Castiliam spectat, qua Aquiloni, Pyrenæum habet montes. Regio ut plurimum aspera, & sicca est, maxime versus Pyrenæum, unde ad multum itineris (speculæ) nullæ habitationes reperiuntur: sunt tamen hic Valles nonnullæ feracissimæ optimi Frumenti, aliorumque fructuum, quæ mirum in modum ab aquis adjuvantur. Hujus Regni primum Regem omnium Scriptorum Catali *Ranimirum* faciunt. Hic factus est Rex Aragoniæ anno Christi c10 xvi. Sed de Origine Regni Regum Aragoniæ, Valentiniæ & Cataloniæ, a quibus & quomodo initium habuerint; deque unione eorum, legendi Bedericus Sanctius Historiæ Hispanicæ Parte 1. cap. xi i i, Lucius Marineus Siculus lib. viii de Regibus Hispaniæ, alii, Metropolis & Regni caput *Casaraugusta* Plinio aliisque, *Cæsarea Augusta* Ptol. Nominatur sæpe in Numismatibus Veterum, Hodie *Carragoça*, Academia nobilis. Conditorem ejus ferunt Iubam Mauritanie Regem, & ab eo *Iubam* appellatam, quasi *Iuba Domum*; postea vero, priore repudiato nomine *Cæsaris Augusti* nomen illi inditum. Sita est in ripa fluminis Iberi, loco plano, ex quo Iberus insigni ponte lapideo longoque (cujus etiam Strabo facit mentionem lib. iiii) trajicitur. Urbis autem situs Soleæ Calcei formam refert. Portas habet quatuor ad totidem Mundi partes spectantes. Validissimis muris cincta, crebrisque Turribus probe munita, In hac urbe Reges Aragoniæ ab ejus Archiepiscopo, qui Primus Regni, Diadema soliti accipere Civitates reliquasque Latini, Ptol. & Plutarcho in Sertorio; hodie *Huesca*: Cives ejus *Oscenses* Cæsari nominantur: *Oscensis* Aragoniæ meminit Livius lib. xxiv: *Etesca* mendose vocatur Velleio Paterculo, ubi Sertorium interemium scribit. *Tyrrascona* Civitas apud montem Caci, quam a Tyriis & Ausoniis conditam fuisse nonnulli opinantur. *Iacca*, jacet in convallibus, Iacceranorum quondam sedes, *Calajuta*, in campestri loco, ex ruinis nata Bilbilitanis, quæ multis aliis Antiquitatum monumentis, medio Milliari Hispanico ab hoc opido hodie visuntur, in Colle, vulgo *Bambola* vel *Baubola*. Cingitur Mons ille in orbem fere ab *Salone* flumine, quem situm *Bilbili* tributum lumnus ejus & Civis (vide lib. i. Epigr. Lxii.) Valerius Martialis lib. x. Epigram. ciii. Sic Paullinus ad Ausonium *Bilbilim* acutis scopulis pendentem prodir. *Bilbis* Ptol. corrupte. *Augusta Bilbilis* cognominatur Martiali, quemadmodum & in multis Veterum Numismatum Inscriptionibus. Sunt & alia Aragoniæ Opida: *Barbastrum*, Arcubus ferreis nobile: *Burtina* Ptol. *Bortina* Antonino, ut nonnulli censent. *Monson* in Regni situm umbilico, ad Cingē ripam, cui Collis imminet, a quo nomen Opido: Conventibus Regni Aragoniæ, Valentiniæque & Principatus Cataloniæ celebris sedes: Vulgo *Monçon*, fertilis agri & aprici situm.